

UNIVERSITETET I OSLO

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Eksamen i   INF130 — Anvendt elektronikk

Eksamensdag: 3. juni 2002

Tid for eksamen: 9–13

Oppgavesettet er på 4 sider.

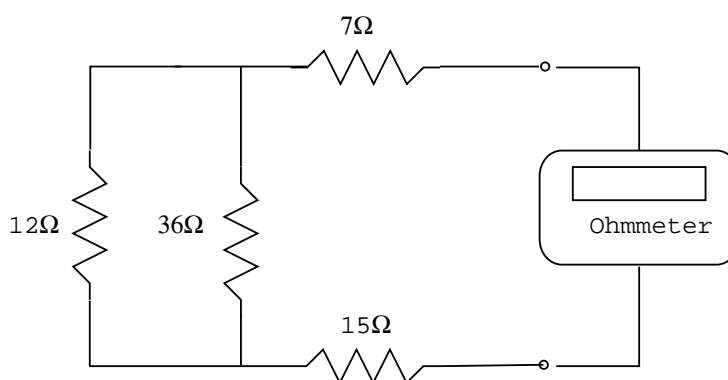
Vedlegg: ingen

Tillatte hjelpemidler: Alle trykte og skrevne samt kalkulator

Kontroller at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.

Oppgave 1   Motstander (vekt 15%)

I denne oppgaven skal det bestemmes motstandsekvivalenter.

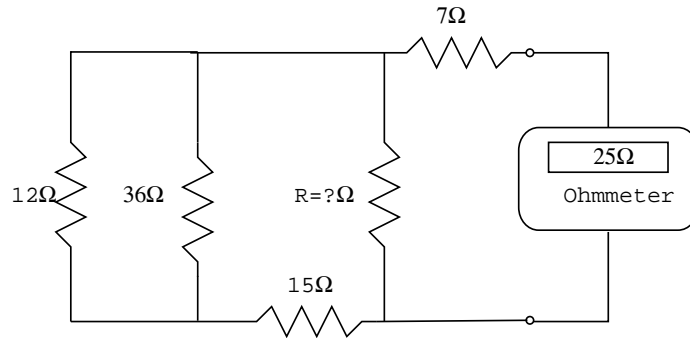
Figur 1: Kretsskjema 1

1-a

Hva måler ohmmeteret i kretsskjema 1? Hva blir den ekvivalente motstanden?

(Fortsettes på side 2.)

1-b

Figur 2: Kretsskjema 2

Hva må verdien av motstanden R i kretsskjema 2 være når ohmmeteret viser 25Ω ?

1-c

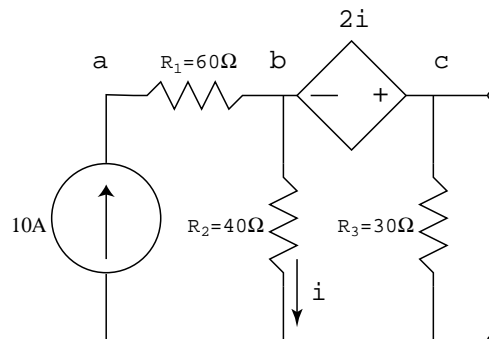
Vi erstatter ohmmeteret i kretsen fra forrige oppgave med en spenningskilde på $V_s = 30V$. Tegn opp kretsen på nytt med spenningskilden og angi polariteten på kilden (+ og -).

1-d

I kretsen fra forrige oppgave settes $R = 12\Omega$. Bestem strømmen, I_L , som lastes fra spenningskilden V_s .

Oppgave 2 Ekvivalente kretser (vekt 20%)

2-a

Figur 3: Kretsskjema 3

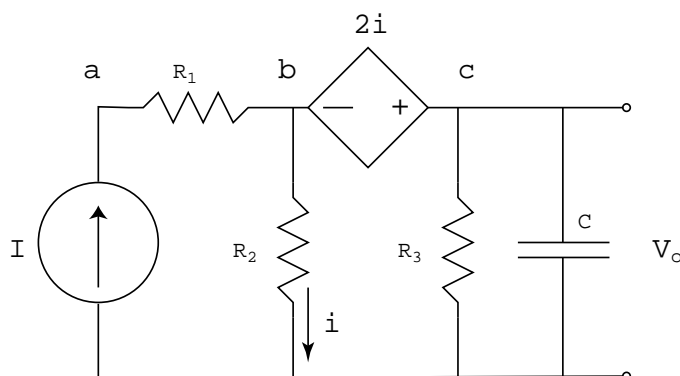
Bestem en Thévenin ekvivalent krets for kretsen i kretsskjema 3.

(Fortsettes på side 3.)

Oppgave 3 Energilagring (vekt 25%)

I denne oppgaven antar vi at kretsen blir stimulert med et sinus-signal.

3-a

Figur 4: Kretsskjema 4

Finn et symbolsk uttrykk for utgangsspenningen, V_O , i kretsen som er vist i kretsskjema 4. Anta at kretsen blir påtrykket en periodisk strøm $I = \cos(\omega t)$.

3-b

Anta følgende verdier på komponentene i kretsskjema 4: $R_1 = 60\Omega$, $R_2 = 40\Omega$, $R_3 = 30\Omega$, $C = 1mF$, $\omega = 80rad/s$ og bestem både fasevinkel og amplitude på utgangssignalet, V_O i forhold til inngangssignalet som er gitt ved $I = \cos(\omega t)$. Skriv utgangssignalet som en trigonometrisk funksjon.

Oppgave 4 Digitalteknikk

4-a Forenkling (vekt 10 %)

En krets har inngangene a,b,c,d og en utgang gitt av funksjonen:

$$F = ab'c' + a'c'd' + a'cd' + a'bd + ab'c$$

Forenkl funksjonen ved å bruke Karnaugh-diagram og implementer den med et minimalt antall 2-input NAND-porter. Anta at inngangssignalene finnes i både invertert og ikke-invertert utgave. Kan funksjonen ytterligere forenkles ved å ta i bruk en XOR-port med 2 innganger? Vis hvordan dette eventuelt kan gjøres.

(Fortsettes på side 4.)

4-b Multiplekser (vekt 5 %)

Benytt en 8 x 1 multiplekser (8 datainnganger, 3 styrelinjer og 1 utgang) til å realisere funksjonen i punkt 4-a.

4-c PLA (vekt 5 %)

Vis hvordan funksjonen i punkt 4-a kan realiseres med en Programmable Logic Array (PLA).

4-d Tilstandsmaskin (vekt 20 %)

Du skal i denne oppgaven designe en synkron tilstandsmaskin (sekvensiell krets) ved å bruke D-vipper. Kretsen skal på utgangene fungere som en teller med følgende tellesekvens: 0 - 2 - 4 - 6 - 1 - 3 - 5 - 7 - 0 - 2... Kretsen skal i tillegg ha en utgang som indikerer om nåværende tellerverdi på utgangene er et partall eller oddetall. Bruk så få komponenter som mulig. Tegn skjema for kretsen du designer.

Løsningsforslag inf130 eksamen V-2002

Opg 1a)

$$\frac{1}{12} + \frac{1}{36} = \frac{4}{36} = \frac{1}{9} \Rightarrow 9\Omega$$

som gir motstand

$$7 + 9 + 15 = \underline{\underline{31\Omega}}$$

Den ekvivalente motstanden til kretsen blir da 31Ω

opg 1b)

Parallellmotstand til R er:

$$9 + 15 = 24\Omega$$

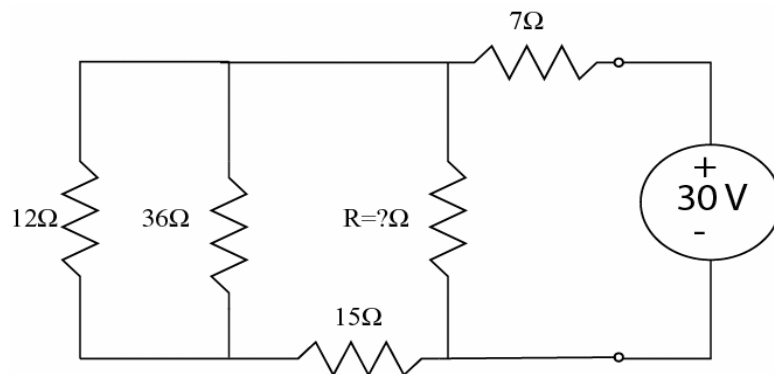
Hvis ohmmeteret viser 25Ω må:

$$R \parallel 24 = 25 - 7 \Rightarrow$$

$$\frac{1}{R} + \frac{1}{24} = \frac{1}{18} \Rightarrow \frac{1}{R} = \frac{1}{18} - \frac{1}{24} = \frac{24 - 18}{18 \cdot 24} = \frac{6}{18 \cdot 24} = \frac{1}{72} \Rightarrow$$

$$\underline{\underline{R = 72\Omega}}$$

opg 1c)

opg 1d)

setter $R=12\Omega$ og finner parallellmotstand:

$$\frac{1}{12} + \frac{1}{24} = \frac{3}{24} = \frac{1}{8} \Rightarrow 8\Omega$$

Den ekvivalente lastmotstand blir da:

$$8 + 7 = 15\Omega$$

som gir strømmen:

$$I_L = \frac{30}{15} = \underline{\underline{2A}}$$

opg 2a)

Bestemmer ulastet utgangsspenning:

$$i = \frac{v_b}{40} \quad \text{og} \quad v_c = v_b + 2i = v_b + 2 \frac{v_b}{40} = v_b + \frac{v_b}{20}$$

bruker KCL i noden b når nodene b og c betraktes som en supernode:

$$10 - \frac{v_c}{30} - \frac{v_b}{40} = 0$$

setter inn for v_c og får

$$10 - \frac{1}{30} \left(v_b + \frac{v_b}{20} \right) - \frac{v_b}{40} = 0 \Rightarrow v_b = \frac{1000}{6} V$$

finner da:

$$v_c = v_b + \frac{v_b}{20} = \frac{1000}{6} + \frac{1000}{6} \frac{1}{20} = \underline{\underline{175V}}$$

Bestemmer Theveninmotstand ved en kjent last f. eks. 1A:

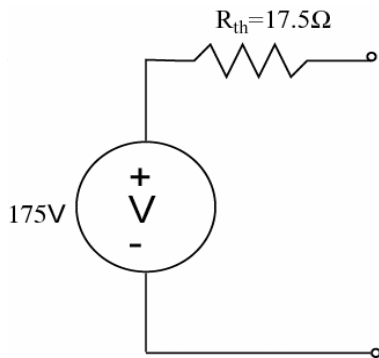
$$10 - \frac{v_c}{30} - \frac{v_b}{40} - 1 = 0$$

$$10 - \frac{1}{30} \left(v_b + \frac{v_b}{20} \right) - \frac{v_b}{40} - 1 = 0 \Rightarrow v_b = 150V$$

$$v_c = v_b + \frac{v_b}{20} = 150 + 150 \frac{1}{20} = \underline{\underline{157,5V}}$$

som gir spenningsfallet 17.5V med 1A last og Theveninekvivalent motstand blir da

$$R_{th} = \frac{17.5}{1} = \underline{\underline{17.5\Omega}}$$

opg 3A)

Lar

$$Z_P = R_3 \parallel C \Rightarrow \frac{1}{Z_P} = \frac{1}{R_3} + j\omega C = \frac{1 + j\omega CR_3}{R_3} \Rightarrow Z_P = \frac{R_3}{1 + j\omega CR_3}$$

og $Z_1 = R_1, Z_2 = R_2$

bruger igjen KCL i b

$$I_{in} - \frac{v_c}{Z_2} - \frac{(v_b + 2i)}{Z_P} = 0$$

har

$$i = \frac{v_b}{Z_2} \text{ og } v_c = v_b + 2i = v_b + 2 \frac{v_b}{Z_2}$$

setter inn

$$I_{in} - \frac{v_c}{Z_2} - \frac{\left(v_b + 2 \frac{v_b}{Z_2}\right)}{Z_P} = 0$$

som gir

$$v_b = \frac{Z_2 Z_P}{Z_2 + Z_P + 2} I_{in}$$

vi har

$$V_O(t) = v_c = v_b + 2 \frac{v_b}{Z_2} = \frac{Z_2 + 2}{Z_2} \frac{Z_2 Z_P}{Z_2 + Z_P + 2} I_{in} = \frac{(Z_2 + 2) Z_P}{Z_2 + Z_P + 2} I_{in}$$

setter inn

$$V_O(t) = \frac{(Z_2 + 2) Z_P}{Z_2 + Z_P + 2} I_{in} = \frac{(R_2 + 2) \left(\frac{R_3}{1 + j\omega CR_3} \right)}{R_2 + \frac{R_3}{1 + j\omega CR_3} + 2} I_{in} = \frac{R_3 (R_2 + 2)}{R_3 + R_2 + 2 + R_3 (R_2 + 2) j\omega C} I_{in}$$

Har verdiene $R_1 = 60, R_2 = 40, R_3 = 30, C = 0.001F, \omega = 80\text{rad} / s$ gir:

$$\begin{aligned}V_o(t) &= \frac{30(40+2)}{30+40+2+30(40+2)0.001 \cdot 80j} I_{in} = \frac{1260}{72+100.8j} I_{in} \\ &= \frac{1260}{72^2+100.8^2} (72-100.8j) I_{in} = 0.082(72-100.8j) I_{in} \\ &= \underline{\underline{5.91-8.27j I_{in}}}\end{aligned}$$

som polarkoordinater

$$r = \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{5.91^2 + 8.27^2} = 10.16$$

$$\theta = \arctan\left(\frac{b}{a}\right) = \arctan\left(\frac{-8.27}{5.91}\right) = -54.45^\circ$$

$$\underline{\underline{V_o = 10.16 \cos(80t - 54.54^\circ)}}$$